

ЗА МАКЕДОНИЯ ТРЯБВА ДА ГОВОРИМ ЧРЕЗ БЪДЕЩЕТО, А НЕ ПРЕЗ МИНАЛОТО. ВСИЧКИ ДОВОЛНИ ЩЕ ОСТАНЕМ

ПРОФ. ГЕОРГИ ДИМИТРОВ

04.07.2019

От една страна е добре, че поне от време на време у нас става дума за западната ни съседка и посестрима. От друга страна е много зле, че и досега продължаваме да се държим по тези въпроси като македонствуващи историци.

Когато заговорим, примерно, за Гоце Делчев първата ни грижа трябва да е да помним, че не става дума за организъм, а за политически деец – изобщо не е важно каква е кръвта или ДНК-то му, защото важно е неговото дело. А трудно може да се оспори, поне от отговорни и компетентни хора,

че то е посветено не на ровичкане в етническия състав на населението, а на жертвоготовна борба за бъдещето на тази страна. Та точно заради това имам питане към онези, които на думи се кълнат в неговата памет – какво точно Вие жертвите днес, за да сте верни на идеалите и каузите, за които той си е дал живота?

Ако искаме не на думи, а на практика да бъдем негови последователи, именно сега трябва да прегърнем македонската кауза като наша, защото тя е - по съществото си – тъкмо наша, стига да сме убедени, че перспективното бъдеще и за нас,

българите, зависи от успеха на европейската интеграция. Това е въпрос на осъзнавана, разбирана и последователно следвана политика, опряна на широко обществено доверие и подкрепа.

Защото няма шанс да е лесно. Да не би обаче да е било по-лесно на германци и французи решително да загърбят миналото си, заради залога на своето печелившо общо бъдеще? Дали би било по-добре да помнят, че през 1871-ва и 1940-та германци са марширували победоносно в Париж? Или броя на убитите при двете битки при р. Марна? Или жертвите на атаките с иприт? Защо загърбването на тази история да е по-лесно от онази, която веят като знаме набедените за тукашни патриоти.

Страната Северна Македония направи огромен исторически преход към своето европейско бъдеще. Не само намирайки начин да преодолее абсурдния спор за името с местните и гръцките националисти. Още по-важно е, че **към днешна дата напредъкът на страната по наблюдаваните секторни политики, по степен на съобразяване с**

препоръките на Европейската комисия, а най-вече по седемте приоритетни проблема, определящи качеството на политическия живот в страната, тя решително изпреварва Сърбия и Черна Гора, които вече водят преговори за членство в ЕС.¹ Сега е ред да получат необходимата им подкрепа.

Най-малкото, което сме длъжни да направим за нашите приятели и съседи, е да им помогнем да се отърват от широко разпространени заблуди. А най-разпространената е, че ЕС трябва да присъедини страните от Западните Балкани, каквито и да са те в момента, само и само, за да не попаднат те в зоната на политическо влияние на алтернативни геополитически играчи като Русия, Китай, Турция или друга някоя арабска страна. „Уморихме се да чакаме“ не е и няма да бъде аргумент в решаването на този проблем.

Но това не се разбира. На една скорошна конференция у нас бивш македонски политик, понастоящем тамошен професор, с разочарование в гласа припомни, че тази година ЕК даде оценка

¹ Повече конкретни факти по този въпрос могат да се намерят в публикацията G. Vurmo “The Uncertainty of

EU Enlargement” (<http://idmalbania.org/analysis-the-uncertainty-of-eu-enlargement-june-2019/>).

за готовност на Албания и Северна Македония да започнат преговори за членство. „И това става вече десета година“... припомни той унило.

Това наложи да припомня на аудиторията, че Матео Бономи, международен експерт по разширяването на ЕС към Западните Балкани² използва по техен адрес метафора, която може, в свободен превод, да е „увиснало шкембе“ (soft belly). От това не се умира, ама е крайно непрестижно и явно нещо трябва да се направи, ако искаме да сме във форма. Само дето метафората е крайно подвеждаща, защото шкембето си е лична грижа и не може да се очаква то самото „да се вземе в ръце“ и да се оправи. Но точно това трябва да извършат на практика самите страни от региона – да се вземат в ръце, защото няма някой друг, отвън да го направи. А на въпроса ми към колегата професор кои са поне трите стратегически национални политики, чрез които Вашите правителства преследват дългосрочната европеизация на обществото Ви, така и не получих отговор. Обаче отговор е

дължим и пълноценното участие в Берлинския процес не може да бъде негов заместител.

Но пък нашите приятели и партньори вече заслужават да получат покана за начало на преговорен процес като категорично свидетелство, че техният практически напредък е забелязан и оценен. Преговорите носят надежда и политическа възможност, но не и гаранция, че ще приключат успешно. Обаче е задължително да се поддържа европейска политика на разширяване на ЕС, която да е все по-успешно решение на противоречието – такива, каквито са в момента (а те са категорично по-назад от България и Румъния към стартовия момент на преговорния процес), страните от региона не могат да влязат в Съюза. Но същевременно, самият ЕС трябва да насърчава именно курса към европейска интеграция с все по-голяма степен на ангажираност в тях. А България – нейните политици и нейната общественост – са ключова елемент от тази споделена европейска отговорност.

² Matteo Bonomi - Off Track. The EU's Re-engagement with the Western Balkans, IAI Papers, April 2019

(<https://www.iai.it/en/publicazioni/track-eus-re-engagement-western-balkans>).

